

principium radicale metendi, ut dictum est lib. 3, sent. disp. 3, de merito Christi Domini, & aliorum per ipsum, quare ad ostendendam legis Evangelice, & ministrorum ipsius dignitatem, & perfectionem, notantur, & apostoli in parabola dicitur inequalibus laboribus, non tam in equalibus meritis, sed potius in equalibus aequali reddi præmium. Quod verisimum est, nam propter merita Christi, & gratia abundantiam nobis novissimi collatum multo minor labore, ut supra dictum est, præmium beatitudinis aequali, quam Patres veteris testamenti, qui pondus duci, & celum portarunt ob onera legis illius, unde provenit inequaliter utique illos, ac nos laborare, nos tamen cum minori labore & praestantiori gratia procedente viam aeternam meruisse aequali, ac illos, in quo nulla inqualitas, aut iniustitia veligium appetit, quia præmium meritis nostris ex Dei gratia respondet, non autem operibus nostris præcise elicet, & secundum substantiam confidetur, ut optimè extitit ad certum tracte, cit. disp. 4, lect. 7.

32 Quomodo vero intelligentium sit dictum illud de mururatione operario adversus Patrem familias, cum in regno Cœlorum inuidia, & mururatione locum non habeat, diversa dicunt, ut videri potest apud Capensem loc. cit. & Taurianum opus, 3, disp. 2, inequalitate visionis beatificae, sed secundum non est ab exploitatione. Glofæ ordinariae in eum locum, ubi ait sententia eius, non quod intrantes in Cœlum sive primi, sive ultimi murentur, quod alii, qui minus laboraverunt, sunt ipso in præmio aequales, sed quod antiquiores, sed filiales veteris testamenti posse, non in Cœlo, sed in hoc mundo conqueri, quod alii futuri post Christi adventum, & in fine mundi tam etio Cœlum ingrediuntur, & fine tanto labore finillis in præmio aequali, & istis dicetur, quod a Patrem familias operari dictum est. Ante non facio tibi inuidiam, mane es denario conueniens mecum? sole quod tuum es, & vade. Quamvis itaque comparatio de operariis, vinea, labore, & denario recipiendo pro fidelibus operantibus valeat ante, & post adventum Christi, & a principio Mundii usque ad finem pro visione, & fructu Dei, alia tamen de mururatione non valit, quia in regno pacis mururationem admittere repugnat, ut etiam Brancusi noller adnotavit disp. 17, art. 8. Ad rationem in opifitum adductam pro aequalitate beatitudinis in omnibus beatibus respondet, ut in eis utique quam liber visionem, & frumentum appetitum cuiuscumque beatum omnino fatigare, & quietum reddere, quia omnes idem bonum supremum, & inquietum possident, & in eo quietescere, non tamen ex hoc levigatur in omnibus beatis aequali esse beatitudinem, qui existimat unumquemque fatigari, non secundum naturam ejus inclinationem, sed juxta proximan illius dispositionem, capacitatem, quia quia in diversa diversa est, & in aequali juxta meritorum inquantitatam, idcirco nullus est beatus, qui non fit sibi force contentus, & in summo bono possit omnino quietescere, siue etiam in naturalibus omnibus gravia ad centrum tendunt, & in eo omnino quietescere, sed unumquodque juxta major, vel minorem eius gravitatem, & hæc est Scotti doctrina 4. d. 50, qu. 6. ibi dicit, quod licet appetitus naturalis in beatis sit aequalis, & hic non satietur, tamen deliberativus, secundum quem totus homo satietur, est in aequali juxta meritorum inquantitatam, & quia hi divina regula est consonus premia statuunt juxta meritorum diversitatem, quilibet beatus sita sua visione, & feuitio, sine procedat ad intellectu Angelico, sive ab humano.

Confinis, quia alias sequetur duos, qui aequalia merita habuerint in via, in aequali præmium habituosis in patria, supposito quod quid nimis habeat perfectiorum intellectus, nam hic per perfectius, adhuc Deum videret, licet aequali lumen utriusque. Denique sequetur etiam viatorum cum aequali auxilio efficaci propero maiorem perfectionem naturalem posse melius credere, & melius diligere Deum, & per consequens se disponere ad maiorem gratiam supernaturalem, habitualem propter maiorem perfectionem naturalem, quod est absurdum, ita quod similem probabilem est.

33 Ad has, & plures alias objectiones jam responsum est disp. 6, cit. qu. 7, art. 2. Ad primum negatur secunda consequentia cum eius probatione, neque enim verum est, quod siue intellectus est principium merendi, & sic quo plures elicet actu meritos, magis, ac magis augetur in via, & consequenter augeretur, quod haberet viator ad præmium in patria, ita ergo arguendi per regulam topicam, siue haberet similitudinem ad similitudinem, ita magis ad magis & valet tantum in causis preciis, & ratiis, lumen vero non est causa præcia, & totalis visionis, quia si tota ratio illam producendi, sed etiam procedit modo ab intellectu elevato, qui ex se talis est, ut semel habuimus instrutus, & elevatus perat producere visionem cum talis, vel tanta expressione, & intensione, cum qua illum non produceret aliis intellectus imperfectior, sed cum minori, & gratus omnino concedimus ultimam consequentiam, quod nullus exclusus perfectionis potest in visione constitutus, qui respondet naturali virtuti, & ab ea efficienti, & præcise emananti, quia non producitur talis intellectus in naturalibus, ceteris aequali lumine gloria perfectius divinam efficiunt intuiri non possit, sed ex equali lumine quantumvis unius intellectus sit naturaliter perfectior alio, non nisi aequali visio oritur. Scottus vero est contra cum omnibus Scottiis 4. d. 50, q. 6. E, & F, doceat inquantitatam beatitudinis formalis, scilicet, visionis, & fructus Dei iuncto,

juncto, sunt enim intellectus, & lumen cause partiales visionis partialitate causa, non partialitate effectus, non potest assignari aliquis gradus procedens à potentia, & non ab habitu, sed id est actus ille secundum se totum est supernaturalis ratione notandum obiecti, sed etiam ratione potentie habitu supernaturali informata, & elevata, ut ibi fulsis declaravimus.

Ad Confirmationem jam diximus q. cit. art. 1, in fine etiam in hac sententia beatitudinem esse mercedem correspondente propriis meritis in adulcio, & dari majorem, vel minorem proportione meritorum aequaliter minor unquam, quam ex merito, & non potest, non tamen semper opus est totam habere rationem mercedis, & præmii proprii laboris, totamque correspondere meritis propriis, nam secundum aliquem gradum potest etiam correspondere meritis Christi, etiam secundum illum, qui dicitur correspondere majori activitati intellectus, ut ibi fulsis declaravimus, quare ad argumentum negandam est consequentia, quia semper verum erit dicere in aliquo sensu, quod beatitudi datur proper meritis, & cum proportione ad merita, vel propriis, vel Christi nobis appropriata. Ad ultimum negatur consequentia quoad secundum partem, quia si diximus q. cit. art. 2, num. 21, non ob id dicendum operari ultra vires à Deo datas, quasi gradus illi correspondente majori conatur potentie sit à sola natura aliquo gratia destituta, quia etiam & ille gradus est à potentia elevata per gratiam, & in eum influere gratia cum potentia, quia ut ibidem diximus habitus cum potentia potest in auctus intefores scipio.

34 Poltemò queritur, an beatitudi hominum sit minor beatitudine Angelorum, & sensus querit illi, an inter homines, & Angelos sita in aequalitas beatitudinis, quoniam quilibet Angelus perfectior habeat beatitudinem, quam quilibet homo. D. Th. p. 1. q. 108. refert opinionem quorundam antiquorum, qui dixerunt homines nullo modo ad aequalitatem beatitudinis Angelorum transferri posse, quorum fundamentum erat, quia Angelis data fuit gratia juxta perfectionem naturae, natura autem Angelica perfectior est natura humana; ergo &c. Oppositum tamen doceat Scholasticus omnes 2. dist. 9, & Th. I. c. art. 8. & par. 2. q. 4. ar. 5. & est etiam communis sententia Patroni, D. August. epist. 111. Hieronymi in Ezechiel cap. 12. Chrysost. homil. 24. in Joan. & hom. 12. ac etiam aliorum, qui Joannem Baptizantem dicunt in beatitudine aequali cum omnibus Angelis etiam supremis, ut D. Bernardus serm. de excellenti Joannis, Petrus Chrysologus serm. 127. & alii, difficultas modi est de certitudine hujus sententiae, aliqui enim putant esse de fide, & haec enim non exciperi Christum, & B. Virginem, ut Coninchius p. 1. q. 9. art. 5. alii vero dicunt, temerarium non esse fentre, omnes sanctos excepto Christo Domino, & B. Virginem, habere beatitudinem omnibus Angelis inferiore quamvis aliquid remitterat Iapaz Apolitos etiam non exciperi. Ita Beccanarius q. 108. art. 8. Communior, & probabilior sententia docet hoc in primis certum esse, & de fide beatitudinem Christi omnibus aliis esse perfectior, & ita etiam docet Scott. 3. d. 13. q. 3. ubi ait voluntatem Christi perfectius fuit Deo, quam voluntatem cuiuslibet Angeli, licet ex natura rei voluntas Angelorum perfectio fruenter. Deinde certum est, ac de fide B. Virginem perfectior habet beatitudinem omnibus sanctis hominibus, & Angelis excepto Christo, ut docet Stuar. tom. 2. in 3. part. disp. 21. sect. 3. ubi etiam affirmat ejus beatitudinem esse maiorem omnibus gradibus beatitudinis hominum, & Angelorum collective sumptis. De S. Joanne Baptista nihil certum habemus ex scripturis; sed folsi prefati Patres dixerunt aequali esse in beatitudine omnibus Angelis etiam supremis. Argumentum vero factum pro contraria sententia illorum antiquorum, qui dixerunt homines nullo modo transferri possunt ad aequalitatem beatitudinis Angelorum, nullus est momentum, cum hoc penderat ex voluntate Dei dantis gratiam, & ex gratia possit homo mereri beatitudinem maiorem, potest enim Deus hominibus tantam gratiam augere, & merita, ut illis habeatur maior beatitudo, quam Angelis.

QUÆSTIO SECUNDA.

De Visione Beatifica.

35 Jam dictum est quæstione precedentie beatitudinem esentialiem in utroque actu intellectus, & voluntatis confitentes, & voluntatis in patria respectu obiecti beatifici, licet principalis in fructu constitutus, quam in visione ut supra dictum est art. 2. no. 16. modo pro maiori explicacione beatitudinis formalis ad singulos humusmodi actus defenden-

dum est, & de his specialiter discurrentibus, & quidem prius de visione beatifica in hac questione, & postea de fructu in sequenti.

ARTICULUS PRIMUS.

De necessitate luminis gloria ad beatam visionem, ac misericordia eius.

36 Rimò, jam dictum est q. preced. a. 1. n. 7. & seq. ob supernaturalem visionis beatifica intellectum creatum auxilio aliquo supernaturali indigere, quo confortetur, & eleverat ad clarum Dei visionem elicendam, quod quidem auxilium supernaturale communiter a Theologis lumen gloria vocatur, & ob definitionem Concilii Vienensis sub Clemente V. quæ habetur in Clementina ad nocturnum de Hereticis diuinis omnibus fateri ulterius hoc esse certum certitudine fidei. Quibus autem ob prædictam definitionem de fide sit intellectum creatum ad Deum clarè videndum aliquo auxilio, aut lumine supernaturali indigere, non est tamen exprefse definitum, quid proprie sit illud lumen, an sit qualitas habitualis inherens, vel aliquod aliud, seu an sit accipientium per modum auxilii auxilium, & ratio est, quia Concilium nullo modo intendit determinare controversiam, que antea erat inter Scholasticos, an est necessarium lumen per modum habitus, & qualitatis permanentis, vel potius auxilii actualis, sed tandem intendit contra Beguardos, & Beguinas definire viribus naturae non posse Deum clare videri, sed esse necessarium Dei gratiam, quod verò id fiat per auxilium, vel per concutum Dei speciale, vel per qualitatem beatitudinem Concilium non definit, nec determinat; unde licet apud Scholasticos lumen gloriae necessarium ad intuendum Deum significare soleat habitum quendam supernaturale, per modum qualitatis permanentis in intellectu beatoe ab ipsa visione diversum charitati correspondentem ex parte voluntatis, adhuc tamen non definit, qui dixerint de facto intellectum non elevari ad visionem Dei per lumen acceptum per modum habitus, sed tantum per modum actualis auxilii, ita ut per auxilium actualis intrinsecum, & per modum principii eleverat in actu primo, ut sit sufficiens principium in ordine suo ad elicendam visionem, vel quod eleverat solum in actu secundo pro lumen concutum speciale obiecti beatifici, gravitudo scilicet manifestans intellectum creatum, unde neque etiam defit Scottoris, qui licet ex mente Scotti lumen gloriae non est quid habituale, sed folium esse actualis Dei cum creato intellectu concutum in substantiam supernaturalem, ut jam diximus l. 1. sent. d. 6. cit. q. 3.

37 Secundum pro resolutione hujus questionis de necessitate lumine gloriae factum diximus ibidem art. 2. quod licet probabile est lumen gloriae non est quid habituale, sed folium auxilium actualis, sive per modum principii potentiam elevantis in actu primo, ut sit proportionata ad actu visionis elicendam cum obiecto, sive per modum simultanei concutus dumtaxat obiecti cum potentia supernaturaliter concurrentis, probabilitus habet beatitudinem omnibus sanctis hominibus, & Angelis excepto Christo, ut docet Stuar. tom. 2. in 3. part. disp. 21. sect. 3. ubi etiam affirmat ejus beatitudinem esse maiorem omnibus gradibus beatitudinis hominum, & Angelorum collective sumptis. De S. Joanne Baptista nihil certum habemus ex scripturis; sed folsi prefati Patres dixerunt aequali esse in beatitudine omnibus Angelis etiam supremis. Argumentum vero factum pro contraria sententia illorum antiquorum, qui dixerunt homines nullo modo transferri possunt ad aequalitatem beatitudinis Angelorum, nullus est momentum, cum hoc penderat ex voluntate Dei dantis gratiam, & ex gratia possit homo mereri beatitudinem maiorem, potest enim Deus hominibus tantam gratiam augere, & merita, ut illis habeatur maior beatitudo, quam Angelis.

QUÆSTIO SECUNDA.

De Visione Beatifica.

38 Secundum pro resolutione hujus questionis de necessitate lumine gloriae factum diximus ibidem art. 2. quod licet probabile est lumen gloriae non est quid habituale, sed folium auxilium actualis, & voluntatis confitentes, & ita etiam docet Scott. 3. d. 13. q. 3. ubi ait voluntatem Christi perfectius fuit Deo, quam voluntatem cuiuslibet Angeli, licet ex natura rei voluntas Angelorum perfectio fruenter. Deinde certum est, ac de fide B. Virginem perfectior habet beatitudinem omnibus sanctis hominibus, & Angelis excepto Christo, ut docet Stuar. tom. 2. in 3. part. disp. 21. sect. 3. ubi etiam affirmat ejus beatitudinem esse maiorem omnibus gradibus beatitudinis hominum, & Angelorum collective sumptis. De S. Joanne Baptista nihil certum habemus ex scripturis; sed folsi prefati Patres dixerunt aequali esse in beatitudine omnibus Angelis etiam supremis. Argumentum vero factum pro contraria sententia illorum antiquorum, qui dixerunt homines nullo modo transferri possunt ad aequalitatem beatitudinis Angelorum, nullus est momentum, cum hoc penderat ex voluntate Dei dantis gratiam, & ex gratia possit homo mereri beatitudinem maiorem, potest enim Deus hominibus tantam gratiam augere, & merita, ut illis habeatur maior beatitudo, quam Angelis.

&c. & hoc yellem alium non est; ergo probabile est quod ista videant à Deo petant, & de facto videant, ut ad suum statum pertinentia.

53 Quart' est difficultas, an Beati cognoscunt orationes, quas dicitur; quam Scottus tractat, 4. diff. 45. q.4. pro cuius intelligentia advertit duplicitate intelligi posse, quod Beati videant orationes a nobis oblatas, primo in genere proprio, ut si ad nos accederent in debita distanza; alio modo in Deo, qui nimirum Deus nostras orationes etiam manifestat. & in hoc sensu proponitur question' an feliciter, Beati videant in Deo orationes fidellum. Dixerunt enim Haeretici quidam nostras orationes a Sanctis non cognoscere; eosque proinde a nobis non debere orari; ita Vigilantes, contra quem scripsit D. Hieronymus lib. contra Vigil. cap. 3. idem dixerunt quod omnes, quem erroris renovavit quoque Lutherus in Dom. 7. post Trin. & in cap. 9. Ecclesiastes, & in Ionam; Catholica sententia docet Santos esse invocandos, & pro nobis apud Deum praeses fundente, ideoque orationes nostri sicut cognoscere; ita semper in Ecclesia Dei traditum fuit, & in Concilio Sconeumii de fine definitum loc. cit. ac etiam posita in Conc. Trident. fess. 2. in decreto de invocatione Sanctorum, ita etiam docent Scholasticci omnes 4. disp. 35. D. Thomas, D. Bonav. & Scotus praefertim ibid. loc. cit. ubi inquit, quod licet non sit de ratione beatitudinis, ut Beati videant in Deo operationes nostras, quia non est aliud quia necessaria secunda beatitudini. Neque quod reverentur, quia sequitur talis relevatione necessaria legeitur beatitudinem, quia tamen congium est Beatum esse coadiutorum Dei in procurando salutem electi eo modo, quod hoc habui competere porci, & ad suum requirunt fibi revelari orationes nostras specialiter, quia fibi offeruntur, quia illae specialiter innituntur meritis ejus, tamquam mediatores perducentes ad salutem, quia peccator, inde probabilitate est, quod Deus beatis revelet de orationibus fibi, vel Deo in nomine eius oblatis; & huc Catholica veritas deducunt praeferunt ex diversis lirygibus Ecclesie ab initio usq; SS. Apostoli Petri Rom. 1, Jacobi Hierofolymis, & ceteris alibi compotitis, in quibus supponunt Beatum Virginem Mariam, & exercitos Angelos, & Sanctos pro nobis orare, ut patet in oratione S. Stephanii, ubi se Deus oratur, Concede ut a prece tua intercessione eufas, Eccl. & in Litanis majoribus Omnes Sancti, & Sancte Dom intercedentes pro nobis, de quo plura Brancatus notior disp. 19. cit. 201. 1.

⁵ Sed obiectio illud Isaia 63, Abraham nos fecit nos, & Israel
generatio noster. Confirmatur, quia Deus solus novit secreta cordis
& oratio autem mentalis, quia maxime est Deo accepta, et
huiusmodi ergo &c. Tandem exiam ratione suadetur, quia
opertus Beatos orationes nobis cognoscere, nisi ad hoc, ut
orient pro nobis, sed consequens est inconveniens, quia non sive
in flatu meritum; ergo non possunt contra nobis, quia in oratione
per se meritum consistit. Has obiectiones solvi. Doctor loc.
citato. *S. Argumentum*, ad primum dicit, quod Abraham pro
tempore, pro quo intelligitur illud Iacob in Lymbo, & per
consequen tiam non beatus, & ideo secundum filios flos Judeos habi
bitantes in terra Israhel, quia nec notitia naturali intuitiva, que
impedit per immoderatum dilitantiam, nec notitia revelatio
nis specialis, quia non habuit visionem illam in Verbo, quam
concomitatur regulariter talis revelatio, non ergo concludit
de beatis, quibus in Verbo regulariter revelan tur, quia ad eos
spectant.

Ad Confirmationem, ait dictum illud, quod solus Deus nobis abscindit cordis, verum est universitatem; & ex propria virtute, & perfectione, ita quod impossibile est, quod per aliquod impediens hoc sibi lateat; his autem non loquitur de propria virtute Beatorum; sed de revelatione facta in Deo, ad dicit Doctor, quod etiam filius Deus novit abscindita cordis, ut lucet universus omnium calamus ecclae, & quo modocne Angeloi possunt, nec malam, nec amarum separant, neverunt. Ad ultimum dictum, quod oratio nostra nunc duplicitur effectum, utrum quia ei meritoria oratio: alia quia ex hoc, quod secundum

QUESTIO QUARTA.

De fruitione Beatificiæ.

quando ipse Princeps vult quidam alias indigenas pro intercessione ejus, qui est illi acceptus, concedere, & sic Sanchi cum iam fuit in termino, nihil habuimus impetrare, aut merei possumus, sed bene nobis viatoribus indigenis exaudiens. Quod autem ob meritam Sanctorum hominum etiam ex hac vita Defundatorum multa beneficia Deus alii contulerit, universa Scriptura testificat. Alliteret etiam responder Duxor, & quod credit in idem, quod siue imperatur beatus aliis, non sibi, ita cauere incutem alii, non sibi

643

cum elicitum voluntatis, delectacionis vero est passionem
cum fructuosis consequentem, ut dictum est supra quest. 7.
3. quod doctrina est d. August. l. 1. de doctrina Christiana
3. abit, quod frui est dilectionis finis ultimi; &c. 4. subdit, quod
frui est amore in honore alii cum propero felicitate uti vero est,
re-
cedit, quod amandum est, unde l. 3. q. q. 39. inquit, quod
unus a personae pfruendere unius est; acque nesciit frui,
cum uti importet amare aliud quid in ordine ad aliud, nisi vo-
luptatem est delectacionis formulariter importare non potest;
quia per hanc boni non effectum, sed a sum alium quem, quo ta-
ctus effectimus, & de natura salis aliis circa objectum beatitudinem
in prestanti breviter diffundendum est.

fame formalis complacencia, & delectatio de Deo consecuta,
posterior vero delectatio distinguenda ab ipsa ab eo concreto,
arque adeo a beatitudine ipsa, quia in affectione ultimam finis
essentialiter constituit, & huc utique etiam circa viationem ipsa-
sam, quamquam circa immediatum obiectum, versari potest;
& sic hoc sensu tertia opinio potest habere locum.

65 Tertio queitur, an frumento beatus sit in actus liber, & quomo-
do. Ratio dubitandi est, quia libertas necesse est ad coherer-
e videtur, voluntas autem beatus necessario frumento Deocla-
revisio, quia ut ait Diversus Augustinus, lib. 13. de Trinitate cap. 8.
Brama vita non possum, nisi sit immortalis, & quia amoris no-
possum, quia si possem non possum, posset fieri misericordia, & peccata. Hoc

ARTICULUS PRIMUS.

Quomodo Beati Deo perfruantur.

58 **P**rimo queritur, an fructio, & delectatio sunt deo immediate, an vero de ipsius visione folium. Circa quod questionem Lezana pars a, tra. i. disp. 5. qu. 3. res referunt sententias. Prima, id est pro Dacumus citas, tener folum in immediate de visione dei, non nisi mediate de Deo, cuius fundamentum est, quia damnati folium existunt ex carentia visionis dei, non de ipso Deo; ergo est contra beati folii in electoribus de visione dei. Non, de ipso Deo, nisi folium mediate. Secunda sententia opposita, pro qua citat Sosamus, Ochan, Paludanum, Marcellum, Gabrielem, & alios, tener delectationem folium esse deo, non de visione ipsius, nisi folium, ut de canticione spiritus domini, non reprobatur; cuius fundamenitum est, quia delectatio haec, de qua agitur, est propriæ beatitudinis, ergo immeditate velut folium circa obiectum proprium beatitudinis, quod est ipsum Deus. Tertia sententia, quam plie sequuntur plures etiam Recetores, utramque relata amplectitur, & dicit obiectum immediatum delectationis beatitudinis esse tam visionem dei, quam ipsum Deum, quod inquit sufficienter probati argumentis pro utraque sententia relatis; & fundamenitum praecepimus eis, quia visio Dei non comparatur cum ipso Deo, nisi ut finis quo, seu formaliter cum fine quo, & objective, id est, sicut posse cum re professa, his autem quo, seu formaliter, aut professo re cum re professa, qualiter ea sit, non facit diversum finem sed eundem finem completem, & perfectum; cuius figura est, quod unum non move, neque finaliz, nisi cum dependentia ab alio; ergo utramque constituit unum proximum, & immediate fruibile, ac per consequens delectatio tam proxime, & immediate erit deo quam visione ipsius & hanc sententiam ait Lezana loco citato est communiorum, & probabiliorem.

59 Secundū pro resolutione quæsi recolendum ex dictis
quest. 1. hujus Disputationis articul. 3. ab initio, delectationis
naturæ propriæ sumptum non esse eum fruitione confundendam,
ut facint Recreaciones, quæ a fructu illius voluntatis elicitur,
delectatio vero et palia actionis fruitionis concordantia; & hoc
supposito dicendum est fruitione illius, sicut de Immediata
non vero de visione ipsius soli vel de conditione Denuo
confitit in prius actionis dominio, ut Soc. declarat quilibet.
cap. quartus voluntas & causa naturaliter determinans
ut ad agendum ducatur, & feratur, sed omnino scipiam de
terminans, & hanc libertatem dicunt in beatis regnari ad actum
fruitionis elicendum, & continuandum, ac utram in Christo
ad merendum inserviat. Ita aber & noslris 3. 4. 4. c. 1. & ques-
dam alii Scotiti.

ipsum representante, ut dicebat secunda sententia; & ratio sibi, quia ut docet Scotus i. distinctione 49, quod 4. & alibi frequenter, objectum immediatae fructus beatitatis est aliquod: in-
creatum nempe divina efflentia in tribus divisis per sonos; sed ipsum ipius est aliquid creatus & ergo nequit, esse immediatae
fructus objectum; major conflat ex communione Patrum doctrina,
unde Divus Augustinus ill. 1. de Trinitate cap. 8. ait, *Pat-
riatu[m] est fons Trinitatis, Cuius nobis plenus genitio con-
fitebitur, & ita ex animo definitum est ab Ecclesia in Confite-
re. Benedicti XII. superius relata, ut ait; quod Beatus nuntius videtur, &
frustrari divina effectio, si filius non in perpetuam fructuositatem
go non potest esse de filione, ut de objecto beatitudinis imme-
diato, sed tantum ut de conditione. Dicit igitur ipsius rep[ro]batur sententia,
Necessario primi sententiæ aurgat, magna tunc veritate par-
ticipans inter trinitatis dauntoribus, & delectationem Beatitudi-
nem, cum cuius delectatio de bono cibis debet, trinitas vero de
malo, & Deus in se, & ex se fit sumnum bonum, nec ut ma-
lum, & difficulter conveniens appendi posse, id potest esse immediata
delectationis objectum, non autem trinitas, nisi quatenus
malum causat. An vero filius etiam posse esse immediata
delectationis beatitatis objectum, respondet Scotus, i.
distinctione 49, cit. questione 4, q[uod] duplice in beatitudine
delectationem esse distinguendum ad invocacionem evan-
geli, ut annis de ipso finge, seu circu[m] solum finis, alteram vero de
consecutione finis; prior non distinguitur ab ipsa formalis con-
secutione finis, que quatenus est affectio summi boni pre-
sentis, atque in ipso Beato existens Beatus sumnum delectat; unde
amor amicorum, quem essentiale beatitudo includit, est ip-
sum beatitudinem, & non aliquid aliud.*

61. *Si quoniam tota haec de libertate doctrina sit vera, & de-*
*mente Doctoris, ut tradidit disq. 7. de Animâ quig[ue] 2. articul. 1.
& lib. 1. sententia disputat, 7. quidam 3. artic. 1. & 2. de larando*,
quo sensu productio Spiritus Sancti dicitur liberis; adhuc tamen
*metam dixi lib. 3. sententia disputat, 3. q[uod] 3. artic. 4. ad hanc libe-
tatem non sufficiere ad auxilium Christi, iea ad declarandum quo-
modo non poteris, salva eis impeditabiliter; quia liberis*,
quaesitum est quodlibet fundatum totius generis moris, & principia
*conditio ad meritorum requiras, ut liberas, quae constitutae in in-
differencia ad utramlibet, seu ad agendum, & non agendum*,
et lib. 1. tempore cum contingente, connecta, ut ibi fuisse ostendit;
*quod ex eo agere concurrit, quia Calvinus nota he-
reditatis est dantatus, eo quod dicit libertatem merito, ac
deservio insufficiens libe in via canere, quia lib. folia: con-
cione, non exclusa necessitate sufficiunt, & absoluta: quando-
cum tenor Janienus, & per doctrinam Scotorum de libertate*
*essentiali firmare temere nimis auferunt. Neque enim Scotus un-
quam dixit ea libertas in essentiali cum absoluta necessitate*
coherentes ad meritorum, vel de meritorum lumine, ad eas
quod dignavit, ut dico, lo. cit. pro declaranda conditione
*ad duas de voluntatis sed utra, tunc essentialis, in nationa-
lis, ut distinguatur ab actu intellectus, cum aliquoq[ue] ambo*
in necessitate conveniant. Adiuvent autem modum actionis
beatitudinem non tantum esse liberis libertas, essentiali
sed etiam accidentiali, i.e. cum contingente tempore connecta,
*& cum indifferencia agendi, & non agendi, stanslibet necessi-
tate requiritur, non ratiocinem proxima, sed emota, libertas enim*
seu differit voluntatis etate, in acta primo aliquantum

45 Dices Beati ita clare & quidditativè Deum cognoscunt, ut nihil, quod in Deo sit, eos lateat; ergo vere Deum comprehendunt, tunc enim aliquos obiectum comprehendunt dicitur, quando secundum omnia, qui habent se, à vidente attingunt, & cognoscuntur. Responderet negando consequentiam, quia ad comprehensionem Dei præter cognitionem omnium perfectibilium, etiam rationis, et sensus, necessaria alterius, scilicet

47 Quartus, notanter diximus prater ea, que sunt formaliter ex natura rei in divina essentia, ut sunt personae, relationes & attributa, Beatum etiam videtur aliquas creaturas, quia de facto Beati non vident in Deo omnia circa, vel creabile, qui vider Deum, ut docent D. Th. D. Bonav. Scottus, & ali Theologi paulm. 4. d. 49. & deducitur ex pluribus Scripturis locis, ut Mth. 24. de iudei habetur. *De illa die, o hora nemo sit, neque Angeli Calorum, nisi filii Pater, & 1. Corinth. Quia sunt Deinom cognovisti, nisi spiritus Dei,* & alii similibus & sic etiam loquuntur SS. Patres. Etil tamen difficultas, an saltem de possibili posse Beatus aliquis videat in Deo omnes creaturas etiam possibilis. Prima sententia, & communis in Schola Thonillarum negat, quia hinc sequeatur quod talis Beatus Deus, comprehendere, quod probatur, quia taliter cognoscere caufauimus omnes effectus in virtute illius contenti pariter cognoscantur, estet comprehensioe causam; sed repugnat Deum ab intellectu Beato comprehendendi; ergo ne de facto est, nec possibilis talis visio Dei; per quam omnes possibilis creatura in Deo visio cognoscantur. Ita D. Th. p. 1. q. 12. s. & ibi Thomistae omnes. Secunda sententia affiramat, Ita Scot. q. 3. Prologi A. ubi at possibile est quod Beatus videat omnia circa, & credibilia, que relinquit in Deo, si Deus eis illi ostendat, & in 3. d. 14. q. 1. lib. H. docet intellectus animae Christi de facto vider omnia, que Verbum videt, quia de causa plenaria. Scitur non solum id aſſerunt de possibili pro quo cunctum intellectu beato, verum etiam de facto id aſſerent de intellectu animae Christi, quod, scilicet, videat omnia, que Verbum vider, tamen scientia naturali, quam libera, quia sicut monet Doctor 3. d. 1. q. 4. Quoniam a. 2. & Aug. 2. de lib. arch. Quicunq. cili, varia ratione, melius

46 **Tertio**, communis etiam sententia Theologorum est, præterea, quia sunt formaliter ex natura rei in divina efficiencia ut sunt personæ, relationes, & attributa, Beatum etiam videre aliquas, quæ dicuntur esse in Deo virtutinaliter tamen, & eminentias, quæ dicuntur esse creature tan possibiles, quam futura, sic etiam passim docet SS. Patres, quod nimis Beati in parente videntes Deum, vident in ipso tamquam in objecto cognitio, & primario visionis beatæ creaturas possibilis, & etiam existentes pro beneplacito divina voluntatis, & pro iniquitate meritorum. Ita exp̄sē docet D. Augustinus 4. super Genes. ad lit. cap. 19 ubi in Beatis duplēcē affirmat dari creaturam cognitionem, unam matutinam, alteram vespertinam, matutinam apparet cognitionem creaturarum in Verbo, vespertinam vero eam, quæ habetur in proprio genere, & per proprias species de creaturis, & ita etiam discutitur lib. 1. de Civ. Dei cap. 19, ubi enumeratis variis creaturam coelestium, & terrestrium speciebus, subdit, quod omnia hac aliter in Verbo Dei. Beatis cognoscuntur, ubi habent causas rationesque sua, secundum quas sicut sunt, incommunabiliter permanentes, aliter in seipso, illi clarior, his obseruare cognitionem, si etiam discutitur D. Bernardus liber. 5. de Confid. cap. ubi de Beatis inquit, quod videns Verbum, & in Verbo fala per Verbum, & hoc etiam ratio ipsa fudet, quia visio beatifica est quædam participatio visionis illius increas, quia Deus seipsum, & creaturas cognoscit, nō Deum in efficiencia huius videt, creaturas secundum enim esse propria, quod in seipso habent, vel habere possunt; ergo condensum est Beatos quoque eodem modo creaturas aliquas in efficiencia divina videre posse, & de facto videre. Solūm difficultas est circa modum, quo Beati creaturas in Deo cognoscant, an, scilicet, tamquam in cœla, vel tamquam in speculo, & specio ex grexa rerum omnium representativa, vel potius tamquam in Idea, & specie impressa eminenter omnium creaturam, ut sit præcisæ ratio cognoscendi creaturas, non autem nucleus cognitionis, in quo creature cognoscuntur; sed quoniam in hac difficultate servata proportione discordum est, ut de intellectu beato, sicut discutitur de intellectu divino quemadmodum 1. sent. disq. 3. quæst. 1. art. 1. diximus divinum intellectum videre cumca possibilia in efficiencia hab nullo ex praefatis modis, sed tantum tamquam in objecto primario, & medio prius cognito, modo ibidem explicato, ita in proposito dicendum de intellectu beato, cum has ratiem differentiationem, quod comparatione divini intellectus efficiencia est omnino naturaliter illuminata ratio objectiva cognoscendi possibilia, quatenus vero supponit de re dñi voluntatis, est ratio cognoscendi determinata futura, ex eternorum comparatione intellectus creati sum dicatur ratio cognoscendi possibilia, & futura, quatenus illius est præcisæ moria libere ac gerum liberum divina voluntarie. Ita ad 2. q. & Aug. 3. de Iib. ab. Quicquid sibi vera ratione melius occurrit, siis haec Deum magis sciens, quam non sciens, præterea circa humanitatem a Verbo afflumptam, quare si hoc vere ratione non repugnat, nedum id negandum non erit omnipotenzia Dei, sed præterea id etiam afflendum erit de facto de sacra Christi humanitate, qui in commendando Christum potius debet excedere, quam deficere a laude sibi debita, si propter ignorantiam in alterum incidere oportet, ut ait Doct. l. c.

48 Ratio autem deducitur ex dictis, quia quid videtur beatorum non sit perfecta, & rigorola comprehensio, non provenit ex eo, quod non attinet omnem perfectionem in Deo formaliter existente, quia Beati videtur Deum, ut est in se, & consequente omnes perfections, que sunt in eo realiter, alia non cognoscuntur, illi in se, neque provenit ex eo, quod non attinet agnoscendi per virtualiter iunct in Deo, quia ut diximus 1. sent. dif. 7. de Sanctissima Trinitate, Verbum divinum procedit ab intellectu Patris ex perfectissima cognitione divina efficiencia, & tamen pro eo signo creatura non cognoscuntur, alias Verbum ex vi sua productionis est etiam Verbum creaturarum, & si usus agnoscit pro partiā principio quo sentient, quan exprimit, & cuius est Verbum, ita per illi p̄fūl principio creaturas quoque agnoscet, quod est absurdum, ut fuse disserimus loc. cit. Sed p̄fūl ratio, cuius visio beatorum non sit perfecta, & adequare comprehensio, cū quia non adaequatur, neque comensuratur cum intelligibiliitate divina efficiencia vitæ, ut ait Socr. 3. d. 14. q. 2. M. neque intellectus adaequatur objecto, sive enim videatur infinitum intensivæ, sive infinitus extensivæ, intellectus semper est finitus, & actus etiam finitus, comprehensio autem requirit, ut tanta sit intelligibiliitas in intelligenti, quanta intelligibiliitas in objecto, quod in proposito calu non acciderit, quia intellectus semper finita esse. Confirmatur, quia, ut ait Doctor loc. c. 3. **Contra rationem**, si quis non potest ex distincta cognitione subiecti illud comprehendere, tanto minus illud comprehendere ex cognitione passionis illius; sed infinitus in Deo intensivæ est subiectum, & infinitus extensivæ creaturarum est veluti passio, & cognoscens infinitatem Dei illum non comprehendit, ut supra dictum est; ergo neque si cognoscit infinitam multitudinem creaturarum possibilium, illum comprehendet. Ex qua doctrina solvit fundamentum oppositio sententiae, quia ad comprehensionem Dei, ut dictum est, præter cognitionem omnium perfectionum, quinque formali ex aliis, et etiam eorum omnium, quæ in ipso sunt virtualiter, & eminenter, requirunt ulterius, ut ipsa divina efficiencia cum illis omnibus, que for maliter, vel eminenter, in se continet, tam perficie cognoscatur, quam in congeonoscibilis est, quod solum Dei proprium est.

49 Postremo, accedit ex dictis dif. 6. cit. quæst. 9. ubi hanc

⁴⁹ Postremò, accedit ex dictis disp. 6. cit. quæst. 9. ubi hanc controvèrsiam ex professo disscutimus, quod in rigore loquen-

de natura comprehensiva cognitionis ad comprehensionem
aliquis obiecti minime necessaria est cognitio eorum, quae in
objeto continentur eminenter, & virtualiter, ut ibi fuisse olen-
dimus a. 1. ex ian dictis disp. 6. de Anna quæst. 12. & quamvis
prædicta Thomistiarum ratio in causis univocis locum habere
posset, ubi causa non fuerat effectus ab ea producibilis, ipsa

11. art. 8. ad 4. ubi docet de deuterio rationalis creature esse ad legendum omnia illa, quae ad perfectionem intellectus pertinet, & haec sunt species, & genera rerum, & rationes earum, qui in Deo videbunt quilibet videns elementum divitiam; item docet quod 94. art. 3. eo quia non minus creditur eft Deum cuiibus beatitudinibus communicante perfectam retum omnium scientiam, quam communicaverit Adamo in statu innocentia; cum statutis gloriosis longe sublimior, & perfectior filio.

... & per seconcius aliquam, in cuius loco est quod
nullatenus locum habet, cum enim illa valde excedat totam
effectuum universitatem ab ea producibilium, etiam omnes illi
attingerant, non aducit ea perfecte causa cognoscitur, quan-
tum cognoscibilis est, qui omnes illi effectus sunt simul sum-
pliciter virtutem, & perfectionem causa adgitare non va-
lent, nisi Solem neutriquam comprehendentes, qui omnes effectus
ab ipso producibilis cognoscuntur, cum adhuc resolvant
ipsum cognosciri in gradu perfectionis, quo omnes illos effectus
intrapr. Sed Daus est causa equivoca creaturarum, ergo etiam
si omnes creature non solum existentes, sed etiam possibiliter
debet in Deo, adhuc ipsum non comprehendenter. Dices, ut
quid a comprehensionem Dei non sufficere, ut arringant omnia
virtualiter, & eminanter in ipso contenta, etiam agno-
sci deinceps quaecumque in ipso continentur finaliter, & ex a-
ctora rei; tunc enim ad eum omnia cognoscerentur, quantum
cognoscibilis est, etiam illi causa equivoca relisperit effectum
ab ipso producibili. Sed haec quoque evadit ibidem prae-
dicta n. 252, nam si cognitione omnium effectuum ab ipso pro-
ducibili non sufficit ad eius comprehensionem, ut concedatur;
neque etiam cognitio omnium, quia in ipso formaliter, & ex
natura ei continentur, nam de facto beatu omnia vident,
non tam Deum comprehendunt; ergo neque etiam tota
cognitio ex illis dubius integrata, aut eis equivalentes foret
comprehensio, quia duas cognitiones finit, etiam communis
non faciunt unam infinitam, sicut nec duae quantitates finitae simul
iunctae quantitatem infinitam constitutre possunt. Proles alias
objectiones, & implicantes Thomistarum vide folias loco
citato.

Confirmatur ex Origene in Psal. 36. homil. 5. ubi ait, quod
non erit alijs impius in Regno Dei, non incolitus permane-
bit, nullus erit a rerum scientia peregrinus, omnes effectu-
m sit tamen merebatur, discipuli laici sunt; sic homo hic
potius instruitur, & imbutur in his, que potius in carnis pos-
sunt attinger, ita iam illampliabitur perfectioribus disciplinis,
& ea, que his fludio, & labore quista sunt ad compendium
futuri inibi institutionis accederet, ita Origenes loco citato, qui
littere intelligi possunt de cognitione creaturarum in proprio ge-
nere, tamen ut etiam Brancacis nosfer advertit dicit. 19. articul.
non videtur modo ejus loquendo contumon, quia dicit haec
est scientia ab aliis, qui erunt discipuli sapientie, id est, a Deo
Magistro revelante, & in se illa ostendente intelligent. Deni-
scit id etiam ratio ipsa funder, quia cum beatitudine fit status om-
nium bonorum aggregatione perfectus postulat, ut intellectus
beatu etiam cognoscat, quia ad naturalem eius perfectionem
requirantur, & ad expendum appetitum sciendi esse ratione
contingentem, talis autem est rerum omnis in naturalium
conguio. Et cedens etiam deducitur ex successione vidonis ad finem
quoniam beatu in via crediderunt hunc mundus esse a Deo
conditum, ipsiusque Cœli, & Terræ visibilium omnium, &
invisibilium esse Creatorem; cum ergo fides evanunda sit, cœque
claras vias succedente debeat in patria omnium creditorum in
via, quicunque credidit genera, & species rerum omnium, quia in Genesi restiterunt, eadem quoque visibiles in statu beatitudi-
nis constitutis, & perfecte tei, alios minus vident, quam
credidissent.

Terro convenienter proximare à Theologo beatois de facto

ARTICULUS TERTIUS.

Quas creaturas de saõlo inventar Bozzi.

Rimò, cum certum sit ex dictis art. præced. beatos, non tantum Deum, sed etiam alia plura præter ipsum cognoscere, non tamē omnia, sed aliquanta tantum in eius essentia, sive per peculiares revelationes, aut modo, modo inquirendum est, quænam fuit illæ res, quarum cognitio in gloriam illi convenit; & in primis SS. Patres, ac Theologi communiter docent, quælibet beatum omnia, & singula fidei nomine mysteria clarae, & perfectè cognoscere, quod expellere decluditur ex Apoloſi 1. Corin. capit. 13, ubi loquens de fidei mysteriis agit, *Vobis vero nunc per speculum, & in eugenio, tunc autem secundum ad faciem, quod explicatur. D. Augustinus liber. de Civit. dei cap. 14: Quæ videmus, nisi Deum. Et omnia illa, quæ nunc visuemus presentes, hic erit æternum, illæ videmus, & in libro de diligendo Deo inquit: Quæ hic credentes, illæ videbant D. Gregorius lib. 10. Moral. cap. vi. in fine: His vero nunc videbant, sed unum in speculo prefigeretur. & quæ pars nostra predicationis quævis per decursum flammæ summissæ, ruit in ipso fovea oculorum. D. Paulinus Nolani Episcopus epist. 12. ad Severum inquis: Tunc velut omnia nobis cum specie adibentur, quæ nunc per spem præzumptum, itaque in sensuam, & in messem, Propter Aquitanum lib. 1, de vita Contemplativa cap. 4, sic patet discutitur: *Hic estis beatu[m] ad quam quis pervenirent, Beatis angelis similes erunt, quos hic triderunt, desiderabunt ut si Creatura substantiam contemplarentur, & sic etiam plures alii SS. Patres loquuntur; ergo nequit quæ attinet ad objectum primarium, sed etiam in quæ ad secundarium, sicut via credita sunt, ubi videbantur. Et hoc tandem enim ratio ipsa suadet, quæ ratione justitia distributiva perimum merito responderebat, ac ei proportionari, sed fidei meritum in eo praesertim confitit, quæ propter auctoritatem, & veritatem Dei revelationis firmiter omnia illa creduntur, que obscura sunt, & invenientias ergo fido præsumunt, ut cuiuscumque mortis correpondat, in eo consistere debet; ut omnia illa in patria evidenter, & claræ cognoscenda proponantur, que hic in via obscura transi, ac invidenter.**

Si Secundo, convenienti Theologi, quamlibet beatum
omnes rerum species, & genera, & pluram partem talium specie-
rum individus, qui sunt in eis, vel facienda, item omnia scien-
tia naturalia obiecta cognoscere, Iesu et omnia perfecte
scire quia ab hominibus, vel angelis loci pollut naturalizare; ita
Doctores communiter & praestitum Datus Thomas 22. 1. quis.

astrii Theolog. Moreh.

etiam ex scripturis, & Patribus non habeamus tantam necessitatem posendi habitum luminis in intellectu, sicut habemus ponendi habitum Charitatis in voluntate ex Scoto 4. d. 49. q. 11. H. ponendo tamen intellectum activè ad visionem concurrete, ut refert communior opinio, valde contentaneum est ponere habitum supernaturalem ex parte intellectus, qui charitati correspondat ex parte voluntatis, ut docet Scotus 3. d. 13. quæst. 1. C. ar. que id est sicut afferit idem Doctor 3. d. 13. quæst. 4. Q. & R. voluntatem secundum ordinem causarum, iam postum non possefum Deo clare vito sine habita charitatem aliam ordinem causalitatis precedentem in ratione principi, idem dicendum de habitu luminis in intellectu, & sicut charitas voluntate elevate debet antecedenter ex l. i. q. 4. ad 4. ut actus secundus supernaturale oritur à principio ex parte potestis proportionato; ut talis actus concurritur fieri, sicut etiam natura potestat, ita etiam dicendum est de lumine glorie respectu intellectus, atque ita fons major, & melior Scholasticorum pars, ac etiam vix nostris tamquam de mente Scotti Faber, Valpes, Aretius, Gallus, & novissime Brancatus disp. 18. de causis visionis beatæ ex parte potentia 3.

39 Tertiò est difficultas, ad quid lumen glorie beatis deseruit, cetera quam difficultatem sunt varijs modi dicendi, quos singulatim, & exactè examinamus disp. 6. cit. q. 4. per plures articulos, tandem alias exclusis, & rejectis conclusim art. 4. quod verior, & communius modis dicendi est, lumen glorie quatenus se tenet ex parte potentia, non habere aliud influxum in visionem, quanuus concepsit, & quidem non tantum quod modum, & intensiōnem actus, quanuus tanquam conferat ad perfectius, intenſiusque videndum, sed etiam quod substantiam actus, itant conferat intellectui virtutem activam, & conaturaliter ad efficiendum alium visionis constitutum illud in eis agentis supernaturalis, & præstans ei virtutem in ordine suo, non quidem operandi vitaliter, sed supernaturaliter, quia ratione dicitur cum constitutre in actu proprio completo ad supernaturalem operandum, quanuus requiritur ex parte potentia. Et dicimus hanc esse veram, & genuinam Scripturam p. 1. tr. 2. c. 6. fest. 3. ac Augustinum epist. 111. & 12. ex professo id docere, & probare varijs tum scripturam SS. Patrum testimoniis Athanasii, Gregorii Nazianzeni, Ambrosii, & Hieronymi, ac etiam ratione jam adducta, quia nullam potentiam viri ait extra limites objecti si universi possit, unde si impossibile est per facultatem corporalem viam percipere, laporem, vel sonum, multò magis percipere tam pure spiritualiter, quia Deus. Tum quia si Deus sibi corporis propter unum sibi comparare presentiam eius objectivam, & ideo potest eam elevate per virtutem intrinsecam, ut visio fiat conaturali modo. Hunc autem dicendum modum probavimus ibidem non solum ex aliorum refutatione, sed etiam ratione, ex natura ipsius rei deducenda, quia certum est vires naturales intellectus non sufficere ad operationem visionis, ut confit ex determinatione Concilii Vienensis; ergo necessarium est principium aliquod supernaturale, per quod compleatur in ordine suo, ut actus secundus proportionetur actu primo, & conaturaliter elicatur ab eo, sicut in operationibus fidei, & charitatis datur habens, qui sine principio nullius est importunitas ad videndum Deum, & ratione ipsius improposito per lumen glorie tollitur; ergo idem deus dicit Moyse ut conversatione esse eum Deo a facie & Iaiae. 6. 7. Id Dominum sedens super solium exercitum, & elevatum Job. 19. in carne mea videbo Deum Salvatorem meum, & alio in loco audiū aures audiū te, nunc autem oculis meus vide te. Ratione etiam probatur, quia alia impotentia non adducitur, nisi importio, sed haec potest tolli, nam etiam intellectus creatus est importunitas ad videndum Deum, & ratione ipsius improposito per lumen glorie tollitur; ergo idem deus dicit potest, Deo illos elevante per habitum supernaturalem. Ad his autoritatem jam respomsum est disp. 5. cit. de Anima q. 3. n. 26. Moysem, & Iaiam Dominum vidisse non in propria natura, sed per apparitionem factam ab Angelo in corpore alsumpto. Tertia autoritas intelligit debet de visione, quam habent Beatin in dicti, quo ibi loquebatur Jobsum dixit in novissimo die de terra surrexit locus sumit. Tunc enim Besti conspiendo Christum videbunt divinas essentias oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea videbo te, & sanctissimum Christi humanitatem oculis corporis, quod datur intelligi per alias sequentia verba, & oculis meo compliciti sunt, quaré est ibi sermo de Deo humano. & expeditio D. Aug. 1. 22. de Civ. c. 19. ubi sit. Job. non dicer se carne, aut per carnem, id est oculis carnis visum Deum, sed in carne, hoc est, post resurrectionem resumpto corpore. Quarta vero autoritas exposuit communiter, non de visione Dei, sed de proximâ divina, quam ex his, que circa ipsum acciderant agoscebat, & hanc feientiam experimentaliter digne providentia propter evidenter vocat oculi visionem, & ait quasi ad oculum cognovisse, cum ea non nisi audire, & ex aliorum relatione agnosceret, & si predicta autoritas de visione expopatur, de oculo mentis intelligenda est. Ad rationem etiam diximus loc. cit. paritatem non valere, nam hinc intellectus creatus est importunitas ad Deum videndum in ratione mobilis obiective, non tamen in ratione activi, quia habet activitatem sicut etiam inchoatam ad videndum Deum, neg habet eam

simpli-

simpli- à lumine, licet ejus activitas ab hoc adjuverit, & confortetur, & solum est improportionatus in ratione mobilis obiective, nam cum Deus sit obiectum voluntarium, non potest illum videre, nisi quando vult, ut oculus corporis ad Deum videndum utroque modo est improportionatus, tam in ratione activi, quam in ratione mobilis obiective, quia res spiritualis nullo modo continetur sub obiecto sensu, cum sit propositus insensibilis ob sui immaterialitatem.

42 Quintò tandem queritur, an saltem intellectus creatus possit divinitus elevari ad Deum videndum ab ipso lumine glorie. Thomistæ communiter negant posse fieri visionem beatam sine lumine glorie habituali, aut aliqua virtute intrinseca intellectu inherente, & per modum principiū eum elevante, & constitutio in acto primo. Ita Cajet, Barnes, & Soto, Ferrariensis, Capreolus, Navarrus, Alvarez, Salmanticensis, Joan. S. Th. & alii Thomistæ patrim. Opposita sententia communis extra Scholasticam. Thomas, ut diximus disp. 6. cit. q. 5. afferit lucem gloriam non esse adeo necessarium intellectu ad videndum Deum, ut implicet contradictionem. Deum se lofo sine infusione luminis glorie, aut alterius supernaturalis qualitatis intellectu inherenti, fuit habitualis, & natura sua permanentis, sive quod sit per modum actualis monitoris, & passionis transiens, & habeat rationem principiū effectivi, elevare intellectum ad visionem beatificam eliciendam per solum concursum speciale extrinsecum. Ita Scot. 3. d. 14. q. 2. ar. 1. & cum eo Scotista, & Recentiores ferunt omnes, quam opinionem late defendimus q. 5. cit. art. 1. & principium fundamentum est argumentum, quod procedit in omnibus questionibus de potentia Dei absoluta; nulla repugnativa cernitur in eo, quod actus supernaturalis potentia naturali procedat, & ab omni potentia Dei per concursum speciale supplente vices habitus supernaturalis, & cujuslibet alterius principiū intrinseci, ita potestia naturalis elevertur per omnipotentiam illi extrinsecè assistentem, & praestantem concursum æquivalentem illi, qui præstaret a principio supernaturali intrinsecè, & ergo potest actus supernaturalis sic produci. Probatur aliquid excludendo principia capita, unde Adversarii implacantur deducunt; Vel enim repugnativa sumitur ex vitalitate actus, & hoc non, quia actus visionis, quatenus vitalis, satis habet, si procedat a causa vitali, & hoc fatuus non minus cum concursu Dei immediato, quam cum concursu luminis. Vel sumitur ex supernaturalitate, & hoc non, quia effectus supernaturalis, ut sic, satis habet, si procedat a principio supernaturali, & hoc etiam falvat in proposito, quia hoc habet actus ex eo, quod procedat ab omnipotencia, non solum concursu universalis, sed specialiter in illum influente, immo etiam de facto, quanuus supernaturalitas erit attendatur quoque a Deo specialiter concurrente per modum objecti, cum magis superius Deus ipse in ratione objecti facultate potentia intellectiva quam lumen glorie, quod est agens creatum; Vel tandem sumitur repugnativa ex eo, quod potentia naturalis ex se sit improportionata ad supernaturalitatem, & hoc non, quia proportionari potest per comprehendens, quo adjuvare potest, & suppleri deficiens virtutis, quia in ea est, & per concursum speciale æquivalentem illi, quo adjuvare potest a comprehendens, & quando tanta est intellectivas in cognitione, quanto intelligibilitas in objecto, vel major intellectus in cognitione, quam in intelligibilitate in objecto, ut explicat D. Aug. 1. 28. de verbis Domini, & 12. de Civ. c. 17. ubi ad comprehensionem circumferuntur, & quasi finiri objectu a comprehendens, & in hoc sensu procedit proposita difficultas, & in hoc sensu est communis Petrum, & Theologorum sententia Deum esse incomprehensibilem à quo cumque intellectu creato, non solum viribus propriis, sed nec etiam quantumcumque elevaro per gratiam. Ita D. Th. Bonav. & Scotus 3. d. 14. q. 2. ad 2. principiū aut, quod nullus intellectus creatus, nec etiam intellectus anima Christi videns clare, & intuitivè Verbū ipsum comprehendit, quia intellectus creatus non communitur Dei, & adit, quod etiam si videbet in Deo quodcumque visibile, non ob id eum comprehendere. Deducitur hec versus pluribus scripturæ locis, ut ex illo Hieremiz 22. ubi Deus dicitur Magnus confisi, & incomprehensibilis cogitatu, & ex illi Pauli 1. ad Rom. 1. 19. ut intellectus sicut sapientia, & scientia Dei, quam incomprehensibilia sunt iudicia ejus, & alii similiibus patim. & ita definitum fuit in Conc. Later. ubi dicitur. Credimus, & simpli- confitemur unum se Deum, infinitum communibilem, & incomprehensibilem. Ratio deducitur ex Scot. Le. quia comprehendens rigorosè sumptu requiret ad approximationem, inter elevationem intelligentis, & intelligibilitatem objecti in intelligibili, sed hanc ad approximationem impossibile est intervenire inter finitum, & infinitum, quia ut Aug. cit. ajet. Quod comprehendens finitum à comprehendere, est autem impossibile objectum infinitum rotulare finiti, & quod omnem suam intelligibilitatem ab intellectu finito, etiam quantumcumque per gratiam elevo, quia nullus intellectus creatus, quantumvis ad intelligibilem elevatur, virtutem intelligendi accipere potest nisi finitum simpli-; nec nisi per intellectum creatum intelligere potest, quae proinde est etiam perfectionis, & representationis simpli- finitæ, & idem simpli- terminare comparisonem quod est Deus comprehendere non potest.

43 Primo, est veritas fidei indubitate omnes Beatos in patria videre Deum, sicuti est in tribus personas subsistentem, hoc est, Dei essentiam, & simul tres personas divinas, & omnia attributa, sed omnes perfectiones formaliter in Deo existentes, ita quod perfectionem absolutam, quam important, praescindendo à respectibus rationis, quos quædam attributa fundare intelliguntur, vel terminare comparisonem

est proxi^ma, si quando renata, tunc proxima est, quan-
do potius omnibus regalis voluntas potest in utrumque op-
poriturus diffundire, remora vero dicuntur, quando aliquid ex
regulis deficit, sive ex parte Dei, sive ex parte creaturae, ver-
bi gratia, si deficit objectum per intellectum voluntati ostensum
vel si deit Dei concursus ad utrumque oppositorum paratus,
sed adit fidem determinatus ad unum illorum, ut contingat in
proprio; etenim ut Scorus docet & distinction. 49. quare & §.
Dico ergo, littera G. in beatis peccatum excluditur, non per ali-
quod intransfert, per quod voluntas determinatur ad unum,
sed per voluntatem Dei praevenientem beatorum voluntatem,
ut temper actum fruendi continetur, & ita nunquam possint
potentiam suam remotam non fruendi, vel peccandi ad actum
reducere; siquidem nunquam causa secunda praevenit a causa
superiori agente ad unum oppositum potest potentia propria
qua exire in aliud oppositionem, unde concludit Doctor actum
fruendi Deo in nos non sile intrinsecus necessarium, sed libe-
rum non tantum libertate essentiali, sed etiam a偶然, seu
cum contingenti connexa, ad hoc enim sufficit, ut ita sit in
potestate agentis, ut excludat necessarium intrinsecum agen-
ti, licet exercitum habetur ex degeneratio divini concursus
parati ad uteriuslibet; sufficiunt enim, ut quantum vel ex in-
trinsico voluntatis dispositione possit ipsa agere, & non agere,
alios fieri, & non fieri, cum enim hi modus operandi sit vo-
luntati creatur intransfert, non potest per aliquod extrinsecum
immunari, licet est degeneratus concursus parati ad utrumque
oppositorum, de quo alia plura videntur posse apud Bracianum
neutrum loc. cit. cap. 20. art. 1. ubi ex hoc fundamento plures
foliū obiectiones in oppositione.

62 Quartu*s* queritur, qualis sit necessitas in voluntate Beati amandi Deum, an moralis, vel physica. Pontius disp. 19. q. 15. assertit haec necessitatem non esse physican, sed in moralē, & ait hanc assertiōnē eius communē Stoicisūtūm contra magis communē sententiam eius fundāmentūm est, quia si ne-cessitatēr physice vident̄ Deum ad amorem, debet̄ esse

aliquid principium necessarium physicæ induens in amorem; sed nullum est tale, si enim aliquod, vel ipsæ ipsam viam, vel voluntates habituata charitate cum visione, aliud enim non potest attingari, sed non ipsa viua, quia actus intellectus non concurrit ad producendos actus voluntatis, licet præsupponatur, tamquam conditio, sicut non. Nec etiam voluntas habituata charitatem cum visione, quia voluntas erit habituata, non potest physicæ necessitatem ad amorem magis, quam sine visione, nisi viua habeat aliquem physicum inducum, quem non habet, ut dictum est, aut ipsius piane formatorum determinetur voluntas; per huiusmodum autem determinationem non induetur, nisi necessitas moralis. Et codem modo potesta inferri disceptatio, quod illi discutit de impeccabilitate Christi dicentes eis impeccabilitatem tantum moralalem, non autem physicam, hoc est, si tales non mortaliter peccare non posset, quamvis physicæ possent, moraliter autem impeccabilitas, & impotentia faciendo aliquid non colligunt, quia liberè potest quis non peccare, ut facere

ARTICULUS SECUNDUS.

*De necessitate habitus Charitatis ad beatam fruptionem,
ac misericordiam ejus.*

habuerit animi imperceptibilis, quia mortales, non probat, quia nihil attinacri potest, quod determinet Christum physicę ad non peccandum, hoc enim præterim est filio, & auctor beatificus, hæc autem physica illud non determinavit, ut iam dicitur p. 2. Verum factū hunc dicendi modūm de impecabilitate Christi rejecimus loc. cit., dicentes non tantum fuisse moralē, sed etiam physicā, quia non habebat concursum paratum, ad graviorib[us] scilicet, ad implenda precepta, vel omittenda hæc enim concursus paratus ad utrumlibet eum unum ex necessario prærequisiti ad liberatorem proximan, seu proximan poterant agere, & non agendi. Ita pariter rejecimus est in proposito de amore Beatorum, & dicendum est ne scelus non tantum moraliter, sed etiam physicę ob eandem rationem, quis scilicet, non habet concursum paratum ad oppositionem, qui fuit expresa Sancti sententia 3. dist. 12. question. 9. de scandalo. Ratio autem Ponit, ut diximus loc. cit. probat tantum nec voluntatem Christi, nec ullius Beatissimi physice determinari ad non peccandum per visionem, aut frumentum beatam, tamquam per formam intrinsecam à Deo impresum, & voluntatem ad unum determinantem, quod gravis concedimus cum Scoto loc. cit. cum hoc tamen stat, quod determinetur ab intrinseco, & modo quodam negativo, quaremus non habet concursum paratum, nec Deus vult concurrere ad opfitionem illius actus, vel aliquid incompositibile cum ipso, quia quidem concursus parati denegatio in actu amoris beatifici necessitatibus

illud Apolloli ad Corinth. 13, *Charites nunquam excede-*
quem locum exponit. Hieronimusque, *Cosmographia* exponit,
locus ipsius primus in Iudea, & Ambrosius al-*Charites in praeceps proficit, & in extremum cum Deo personam*
ergo ficiuntur in via christiana est necessaria ut actione iudeo-nata-
*tales diligenter Deum, & in patria adeo perficimus nos ut
farizerit, aliquogna frustula remanente dicatur. Consequen-*
te probant, quia non minus supernaturalis est dilectio Dei super
omnia, & propter eum in Beato, quam in viatore, voluntas enim
*eadem est in via, ac in patria ergo ficiuntur in via virtus eius
nequit actione illius efficiens. sed ad eum sollicientes necessarius*
est habuimus supernaturalis Charitas, de etiam necessarius in
Beato ad finitionem, qui est adhuc factor.

Contra naturam, quia sit ad currentium est de necessitate: habitus charitatis in beatis ad finitionem efficiendum, non habet necessitatem, ut omnibus, non enim in magis proportionata et voluntatis creaturam Deum perfundent, quam intellectus a deo videndum, sed hoc per habitum luminis gloriae proportionatur Deo, & elevatur ad clarissimam visionem celi, dicunt dictum eis qui sunt, & huius dictum amissione sicut ergo, & voluntas per aliam habitudinem luminis gloriae & paucitatem Deo proportionari debet, & elevari ad eius fructum efficiendum, hanc at nullus aliis in Scripturam legitur, & Paulus nominatur, quam Clares, & placidus, certum testimonio ostendit Brancanus noster dicit, ut citato articulo 3. ergo per hanc voluntatem Beatorum proportionatur Deo, & elevatur ad fructum beatificare celi, dicendum.

85 Secundum quicunque, an habitus Charitatis ad finitionem beatam activae concuerat; circa quod quicunque variis fontibus dicuntur, ut refert Scotus. Distinct. 49, quæst. 14. Quidam enim dicunt charitatem in voluntate esse necessariam Beatis. Solidam ad decorum, & ornatum, ut pariter alterbare de lumine gloriae in intellectu. Sed factum hoc rejecimus de lumine gloriarum lib. t. sententia disq. 6. quæst. 4, art. 1. agendo, lementibus eius ita pariter in proposito. Tunc eniam ei de habitu charitatis voluntate, non enim ponit aliquam formam in Beato locum decorum, & pulchritudinem, & que non ordinatur ad actionem, ut sic Doctor loc. cit. h. G. & hoc deducitur, tunc ex genetica, tunc ex specifica ratione Charitatis: ex genericâ quidem quia de communione ratione virtutis est ad certas qualias, & ex terminata operatione immixta parentiam adhuc jergo ei. Charitas fit virtus Theologiae, & principalis, non propria, carentem in voluntate Beatitudinem, sed etiam proprieta operationem ex specifica vero, quia Charitas in vita propter suum in omnem aritatem indutior, sed propter dilectionem Dei properat, & proximi properat Deum eliciendam, ergo secerit etiam in partibus: sicut ergo lumen gloriae non est in Beatorum intellectu solidum ad decorum, & ornatum, sed ut lumine elevet, leniusque concuerat ad beatam visionem elicendam, ut distinctio loc. cit. pater in praefatis idem dicendum de Charitate in Beatorum voluntate.

66 Ali dixerim charitatem in voluntate esse necessariam. Beatis solitum per modum illius positionis materialis ad recipiendum fructum benevolentiae, ut patitur asserebant de lumine generis in intellectu ad recipientium visionem; sed fecit hoc de mente glorie dominus saluum esse loc. ita, ut patitur in praetextu dicitur saluum esse de habitu Charitatis in voluntate, quia in air Scoti loc. et si aliquid super naturalem ponatur in Beatis operationibus, hoc non est propter receptionem, sed propter actionem, ut erucitatio operationis Beato, qui attingit Deum. Et caro est, quia virtutes, aliquae ex auxilia supernaturalia in non inveniuntur ad recipientium, sed ad agentium, quia ratione dixit apostolus ad Romanos 8. *Quicunque spiritus agnitus est in Iesu Christo Deo.* Et certius loc. Joan. *Sicut vocis pressus facies ergo tanto magis in alterius mente virtus Charitatis in parte, quia vita, & tenet beatuam suam supernaturalem secundum substantiam, ut dictum est illis. & quelli. 2. & non tantum secundum modum, ut sunt agentes vita. Tum quis si tantum ad recipientium est neccharita. Christi in voluntate beatorum, & non ad agentium, tunc voluntas puris naturalibus ab ipso concutus supernaturali Charitatis actioni fruendi, sed diligenter elicetur, quod est falsum, & hereticum, quia sine speciali conatu Dernillus actus supernaturales impossibili, ut contineat ex verbis Salvatoris alios, sicut ergo laus gloria non est solus necessarium in intellectu Beatorum modum dispositionis materialis ad visionem recipientium, fuit probatum est loco citato, ita dicendum est de habitu Charitatis refecta fructus.*

67 Itaque de necessitate habitus Charitatis in voluntate Beatorum in praesenti discurrendum est, scilicet quia 2. Iugis d. p. art. 1. supra dictum de necessitate luminis gloriae ad visionem beatam; nimis enim habitus Charitatis, quatenus est secundum ex parte

namquam à principio influente, & tanquam a virtute activa procedit esse; sed actus supernaturalis non solum à principio supernaturali elevante procedit, sed etiam à principio naturali elevato; ergo ratio agentis non solum è principio supernaturale elevans, sed etiam principium naturale elevatione.

Ad rationem in oppositum jam loc. cit. negavimus absurdum, quia supernaturales visiones non possunt necessarii omne principium a quo procedit, esse supernaturale, sed de ratione aduersus naturalem solum enim, quod propositio non posse absque principio supernaturale, five ad illud concutitur illud principium quod est naturale, vide non. Et cum dicitur naturalem virtutem in intellectu creati esse illi actu improprietatem, cum sit inferioris ordinis, hoc solus probat entitatem secundum substantiam naturalem non posse habere. Virtutem ad producendum actu supernaturalem independenter ab aliis com principio supernaturali, qui talen productionem elevat; non autem probat, quin possum habere virtutem ab interioritate, et immixta ad producendum aliquod supernaturale dependenter ab alio principio supernaturale, sibi indebet, quo eleverat ad effectum supernaturale producendum, sua ratione talis visus in potentia naturali dicitur a Scote remota, & incompleta; & ratio huius est, quia effectus secundum se totum supernaturale non requirit necessarii omnia principia ad illum concutientia esse supernaturale, nec eam totalem esse supernaturalem secundum se ratione, sed sufficiat aliquodd principiu parvile illius vello, supernaturale, & in causa totali aliquod supernaturale reportari. Ad Confirmationem negatur voluntatem non concutire ad frumentum, ut causam parvalem, & ad pro-

bacionem quanvis aliqui conteat in actu supernaturali ali-
quid naturale inventari, eni tamquam principium vel res debeat poten-
tia naturalis ad illud concurrens, & hinc dicunt esse viralis
est supernaturalis item vel a deo respondere habitat superna-
turalis; hoc tamen falsum esse jam dico maxime loc. cit. num. 147,
cum enim tota entitas actus sit quod habet realis similes, &
individus, tunc debet a singulari causa effici, licet non tota
re modo ab explicato; cuius rationem assignat Socratis 1. d. 17.
q. 2. s. aliam, quia nec supernaturalis actus, nec ipsius intentio
ne habent ad substantiam a deo, ut entitas ab eo realiter distin-
guenda, vel modis alio, est extrinsecus ab separabilis, sed
omnia predicata essentia et ad supernaturalem respectu habeant
realiter inter se identificata, & idcirco neque illi aliud principiu-
mum inueni, aliud vero alterius, quia a quo est illi individu-
litas actus; Sed eodem etiam gradus intrinsecus hinc indivi-
duos, tam genericos, quam specificos, & individuales, nam
omnes illi ex auctus sunt in conseruo realiter inter se identificatae,
p. scilicet igitur loquendo quicquid est in fructu et in supernatu-
ralis, & vitales, quia & vitalitas est supernaturalis, & su-
pernaturalitas vitalitatem enim haec predicata sit invenire
realiter identificata, valet realiter unum affirmare de aliis, quod
scilicet vitalis fructus et in supernaturals, & supernatura-
lis vitalis, & quod est principium natius, est pariter principiu-
mum alterius, cum implere unum principium phycet ten-
tari ad aliquod realiter per se non alicet, & non ad totum illud;
quod cum ex eo realiter identificatum, ut fuit i.e. differtur.

70 Quarta Secundum aliqui ad existendam activitatem, & induximus habitus charitatis ad frutionem in Beatis dicuntur neque charitatem, neque gratiam, neque illum alium habitu supernaturalem conferre potest activitatem simpliciter, sed illud eas adjuvare ad intentionem activitatis induit, ita perferunt Brancutus dis. 20, cit. 4. et 5. cum quibusdam aliis, quod ex Seco fidei nomine locis supra citatis, sed principio ex dicit. 17. quell. 2. Ebrii universaliter docet, nullum habitum sine aquifum, sine iubitione, sine intellectu, sine appetitione dare potentia simpliciter operari, hoc est, vitaliter, sed tam non he operari, id est, intensius, & perficiens, si enim esset illud, quo quis posset simpliciter operari, tunc ealer potencia vitalis, qui sim- plificeret, & per le primum postfumus Sed quavis hoc de habitibus naturalibus, & acquisiti sit verum, non rarer de his invenimus, & supernaturibus placet sit absolute prolatum, jam enim supra dictum est habitus charitatis, quantum exiret ex parte poten- tiae, in actu frutionis inservit, non tantum quadam modum, & intentione actus, sed etiam tam conatur ad perficiens, intensificare suendum, sed etiam quod substantiam actus: ita ut conferat voluntati virtutem activam, & conaturalem ad efficiendum frutionis actum conficiendo illam in esse agen- tia supernaturale, & prætulando divitiam in ordine suo, non quidem operandi vitaliter, sed supernaturaliter, qui ratione dicebamus eam conficiere in actu primo completo ad super- naturaliter operandum, quantum requiriatur ex parte potentiae. Ex ea doctrina sequitur, quod in ordine ad operationem fu- permatualem dei potest habitus supernaturalis dare potentia- em fidelium, & credentium, scilicet, Iustorum & credentium.

Quæstio II. Articulus II.

647

QUÆSTIO QUARTA.

² Beatitudine, scilicet gloria corporum Beatorum.

Resurrectos homines cum corpore proprio, quod aliquando in hac vita haberunt, est articulus fidei ex Symbolo, in quo ponitur carnis resurrectio omnibus credenda, ut inferius dicimus deo. ultima. Quanvis autem corpora humana ratione sensuam, & hinc anima sensu non sunt simpliciter beatificabilia, qui beatitudine simpliciter, & proprie dicta, cum in visione & intuitione Dei conatur, sensibus, sed poteris sensibus invicem non potest, quorum objectum est quid sensibilis, & corporeum, qualis non est Deus, sunt tamen beatificabilia secundum quid, quatenus sensus hominis cum optimis sensibilibus conjugi posunt, sique defletari, & optimas perfections corporales obtinere, quarum ipsi sunt capaces, ut Scot. docet 4.d.49. qu. 8. ab inicio: unde corpora Beatiorum, dum post resurrectionem animabus invenientur, erunt beata modo sibi proportionato, seu beatitudine secundum quid, & aliquas perfections habent, quas Theologi Dotes appellant, de quibus in presenti questione agendum est, & convenienter eis quatuor, scilicet impaviditatem, subtilitatem, agilitatem, & claritatem.

ARTICULUS PRIMUS.

De perfectionibus, seu donibus corporis gloriosi.

73 R^{et} quaterni, ut corpus gloriosum sic impensibile, & quonodo. Affidant Doctores communiter, & presertim Scotus d. 49, qualib. 13, quod probat ex 1. Corin. 15. Mortale hunc indutus immoraliatur, hoc est, incorruptibiliter, non enim est incorruptibile, & immortale, si posse patitur exinde Dei providentia ea tribuantur. Tum quia ad diuinum esse non possit, que qualitas possit esse talis natura, ut impedit non nullum a leviorem ab intrinsecis, sed etiam ab extrinsecis, puta per gladium, veligem, & molte minus ignotem intentioalem factis, foni molesti, & familia.

75 Sed obitie, quod Deus hoc modo corporis beati passibi-

ditur resurrectio, ita etiam concluditur probabilitas ex eadem, quod post resurrectioem semper fum corpus perficit, ut perfectibile. Tota difficultas est, unde huiusmodi impaviditatis provenit, de quo sunt vari modi dicendi, quos Doctor examinat loc. cit. Aliquando dixerunt enim provenire ex eo, quod Beatissima elementa non sunt habita qualitates activas, & passim mixtum consequentes; Quod Scot. refellit, quia sine illis qualitatibus non remaneant illud corpus mixtum, & consequenter non esset proportionatum anima ad informandum, & sicut anima modo elementum informare non potest, ita nec corpus illud sine illis qualitatibus. Alii dixerunt causam huius impaviditatis esse, quia illae qualitates non remaneant contraria. Quod etiam refellit, quia cum illae qualitates secundum suas species, & naturas sint contraria, quicunque sunt, sunt contrariae, ita id si manent in corpore gloriolo, ut reverantur, etiam ibi contrariaentes habeantur. Alii dixerunt causam huius impaviditatis esse, quia corpustum non erit natura sive corpore excedit, ut modo est, quod etiam Doctor reiterat, quia sive corporum mense idem quod nunc ergo erit sive corporis ejusdem secundum speciem, atque id hec nunc sive corpore possit contrarium post concordiam, ita & tunc. Alii dixerunt impaviditatem oritur ex quodam anima Beati eo ipso, quod videt Deum, ita fortiter informat corpus, & dominatur ipsi, ut fatigem appetitus materie circulum formam, & impedit omnem dispositionem contrarialem. Hoc etiam refert Doctor, quia supremus Angelus per solum imperium voluntatis sua non potest impedire actionem affectus causa naturalis, canere enim non obediens Angelus ad natum quantum ad actionem, & alterationem carum: ergo nec anima tollere potest actionem istarum qualitatum, quia repugnantes eis, ac eis reducens ad medium. Neque anima Beati physice loquendo informat corpus aut fortius, aut cum majori domino, quia liberat alia, ne quomodo satiat appetitum materie, sed relinquit illum cum appetito ad alias formas. Alii dixerunt ea impaviditatem provenire ex quadam qualitate superaddita corpori beato, ratione cuius redditur homo adhinc contrarie incapax. Sed hoc etiam impugnat Doctor: quia illae qualitates non est celestis, non enim est per speciem, nec lux, nec lumina, tunc, quia corporis humanum, sive mixtum, non est capaz qualitatis celestis. ergo vel est qualitas elementaris, vel proprietas mixta: sed fuit elementaris, vel proprie mixta, non potest omnem actionem, vel passionem impediere, ut patet de duritate, quia libet prohibere incisionem, non canere combustionem, vel alijs passionem destrutivam. Alii tandem dixerunt impaviditatem ex provenire, quod qualitas corporum beatorum non agit ad invicem, ex quod post resurrectioem motus Corporum cessabunt, fuit antibus nulla potest esse ratio qualitatum